

Čtecí kanál diskových pamětí

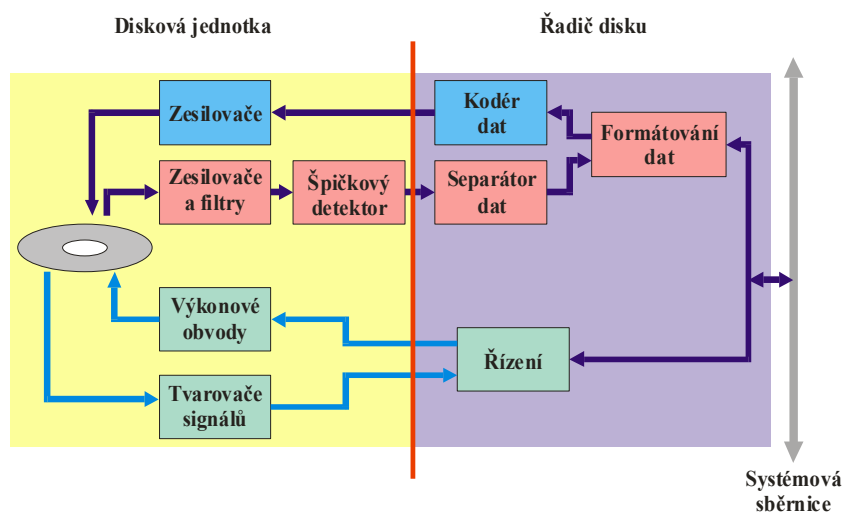

1

Architektura diskového rozhraní (1)

Koncepce použitá u FD a starších HD

- Disková jednotka obsahuje jen zesilovač a špičkový detektor.
- Řadič je součást počítače.
- Na rozhraní řadič – disková jednotka jsou přenášena neseparovaná data a řídicí signály závislé na elektromechanické konstrukci.

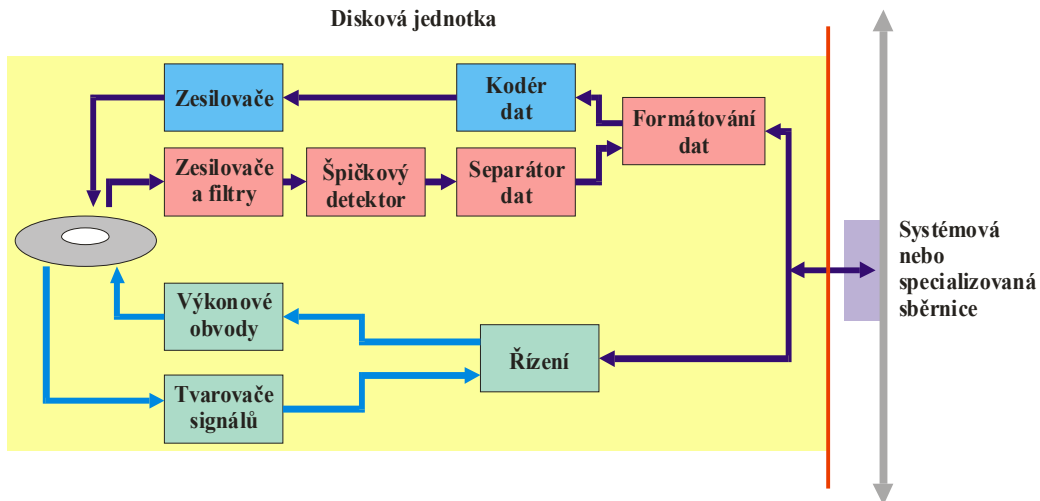

2

Architektura diskového rozhraní (2)

Koncepce použita novějších HD

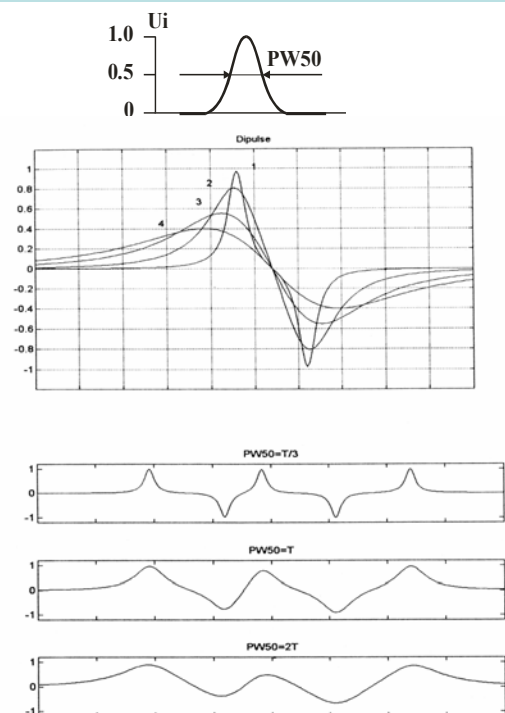
- Disková jednotka obsahuje kompletní elektroniku včetně řadiče.
- Rozhraní disku je přizpůsobené pro snadné připojení na sběrnici (univerzální sběrnice, např. ISA, PCI, ...) nebo specializovaná pro IO obvody, např. SCSI).

3

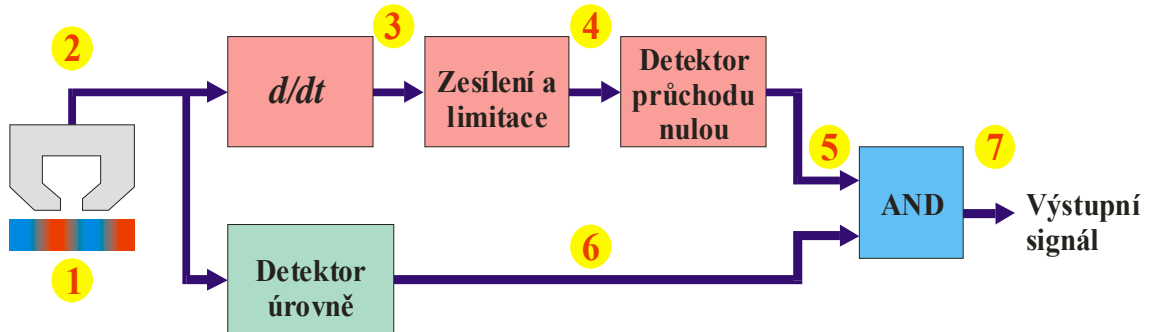
Datový čtecí kanál

- **Klasická konstrukce:**
  - Postavena na bázi špičkového detektoru a automatu pro separaci (dekódování) dat.
  - Špičkový detektor je analogový obvod.
  - Maximální hustota záznamu je omezena hodnotou PW50.
- **Vylepšená konstrukce:**
  - Kanál PRML (Partial Response, Maximal Likelihood).
  - Po zesílení se signál z hlavy digitalizuje, další zpracování je digitální.
  - Dekodér používá pravděpodobnostní kritéria.
  - Lze zaznamenat (a přečíst) data s větší hustotou ($2\times$, $3\times$, ...) než u špičkového detektoru.

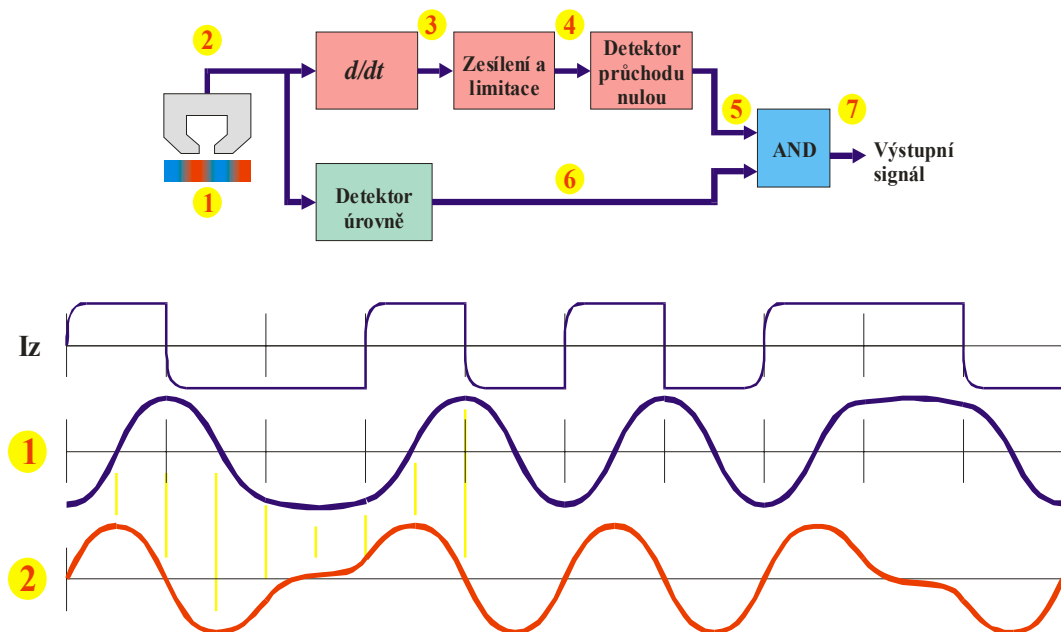
4

Špičkový detektor (1)

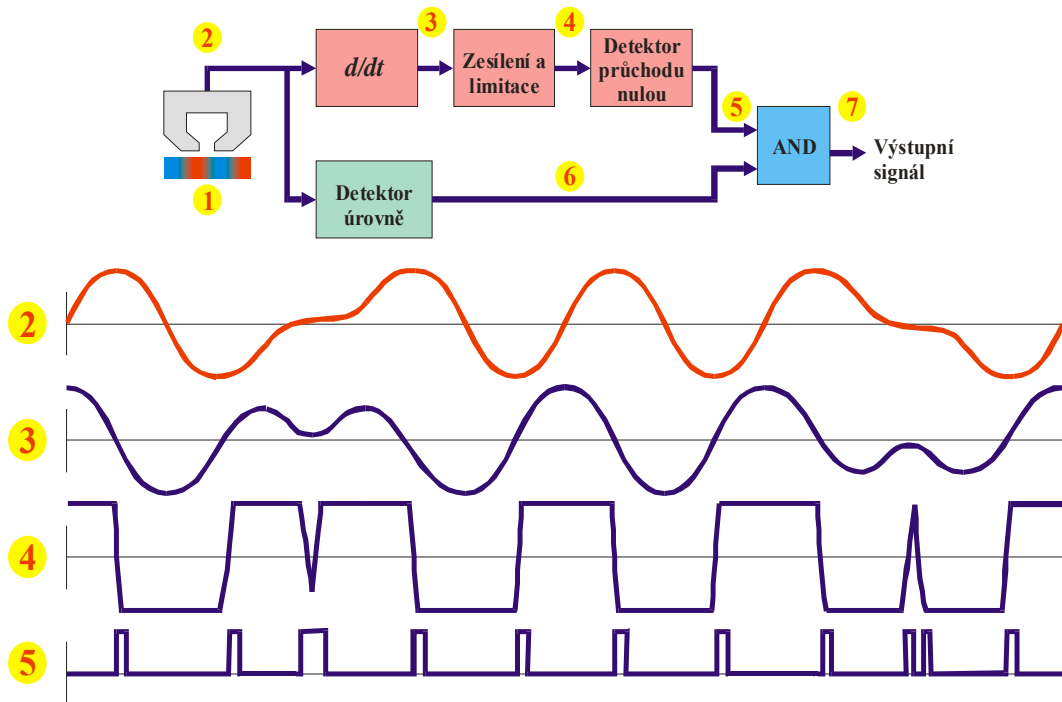
5

Špičkový detektor (2)

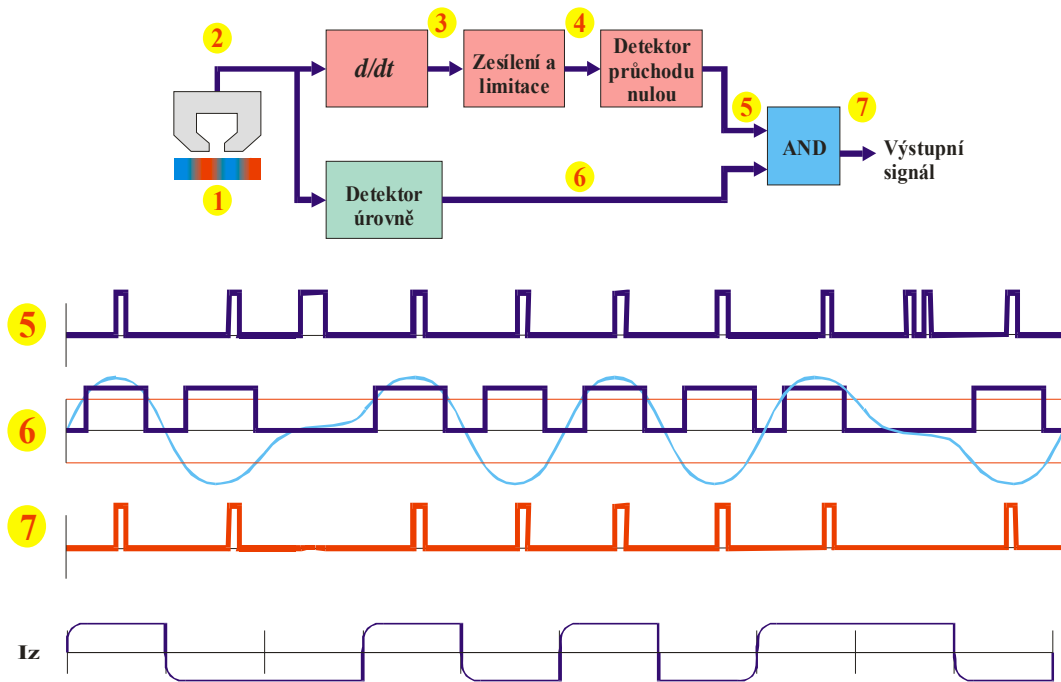

6

Špičkový detektor (3)

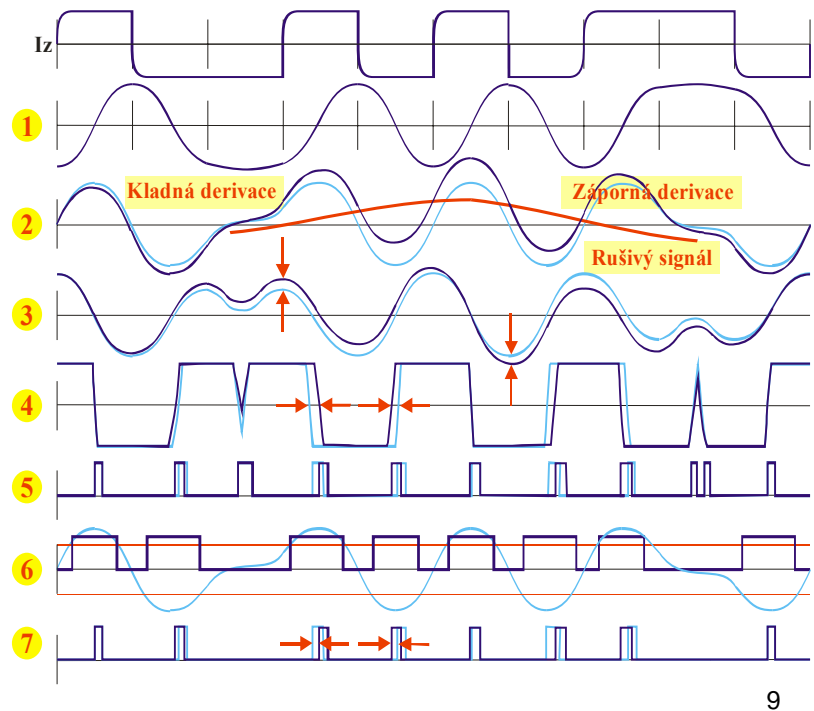

Špičkový detektor (4)

Projevy rušení datového signálu

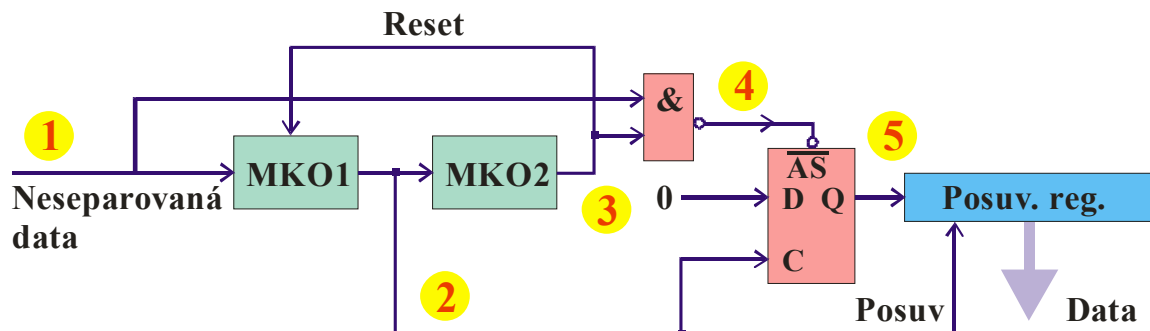
- Špičkový detektor pracuje analogově $\Rightarrow$ je citlivý na rušení.
- Rušení se může projevit posunutím výstupních pulsů z ideální polohy.

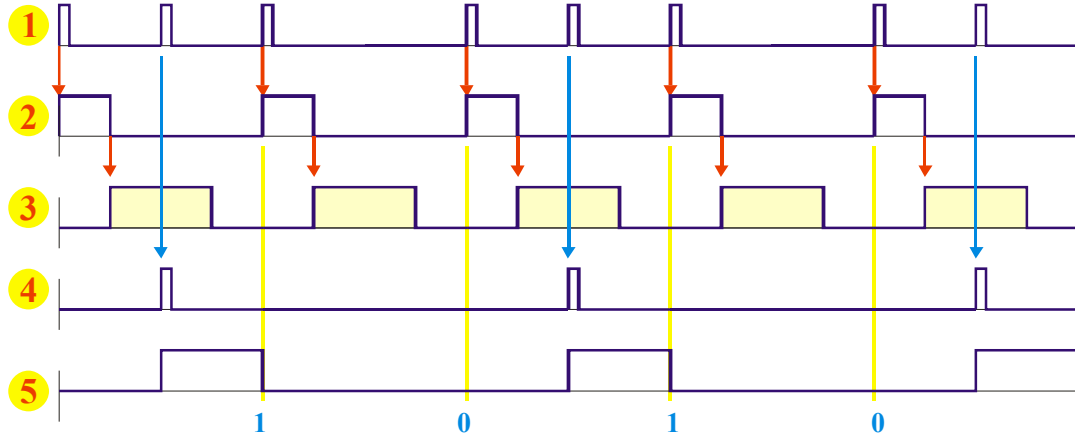
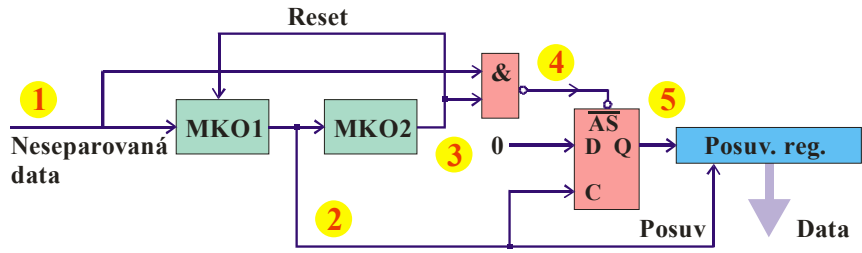
9

Separátor dat FM (1)

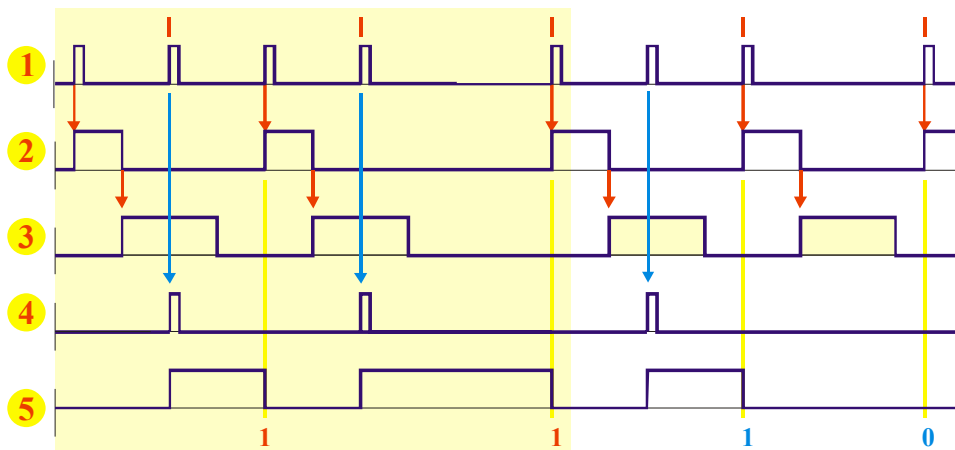
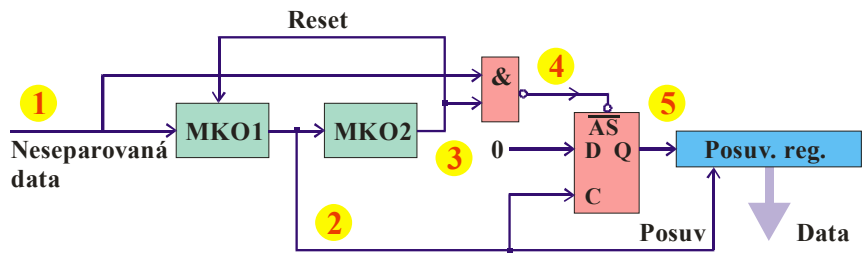
Příklad jednoduchého separátoru bez zdroje synchronizovaných hodin.

Separátor dat FM (2)

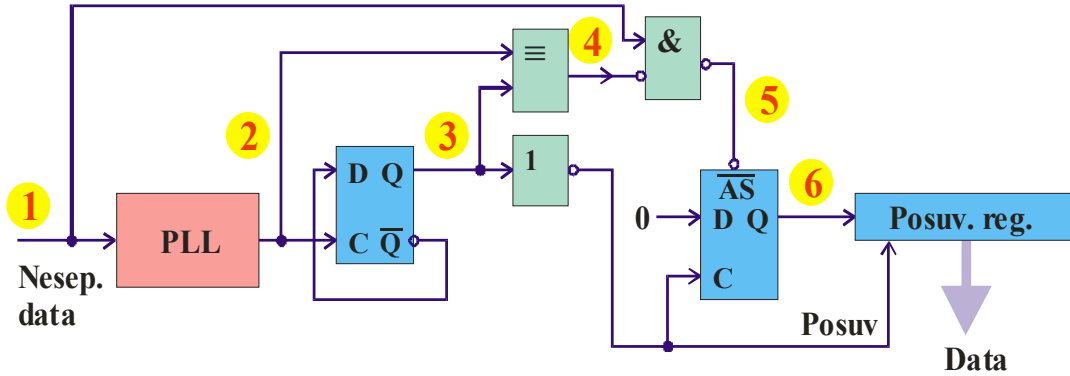

Nesprávná synchronizace

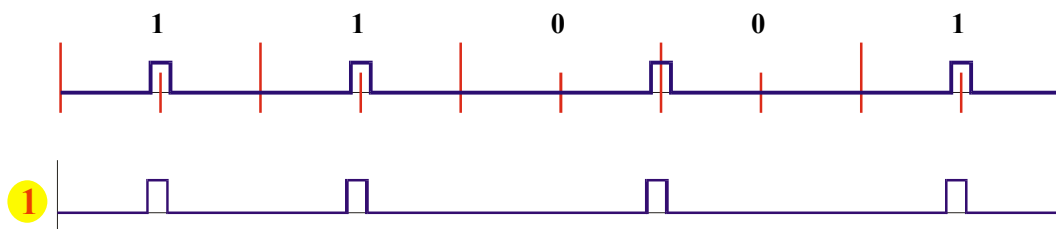
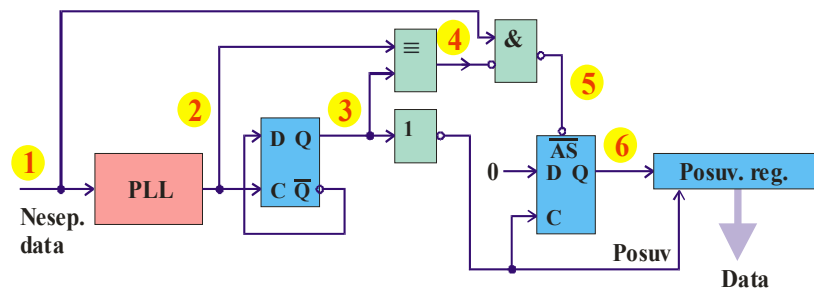

Separátor dat MFM (1)

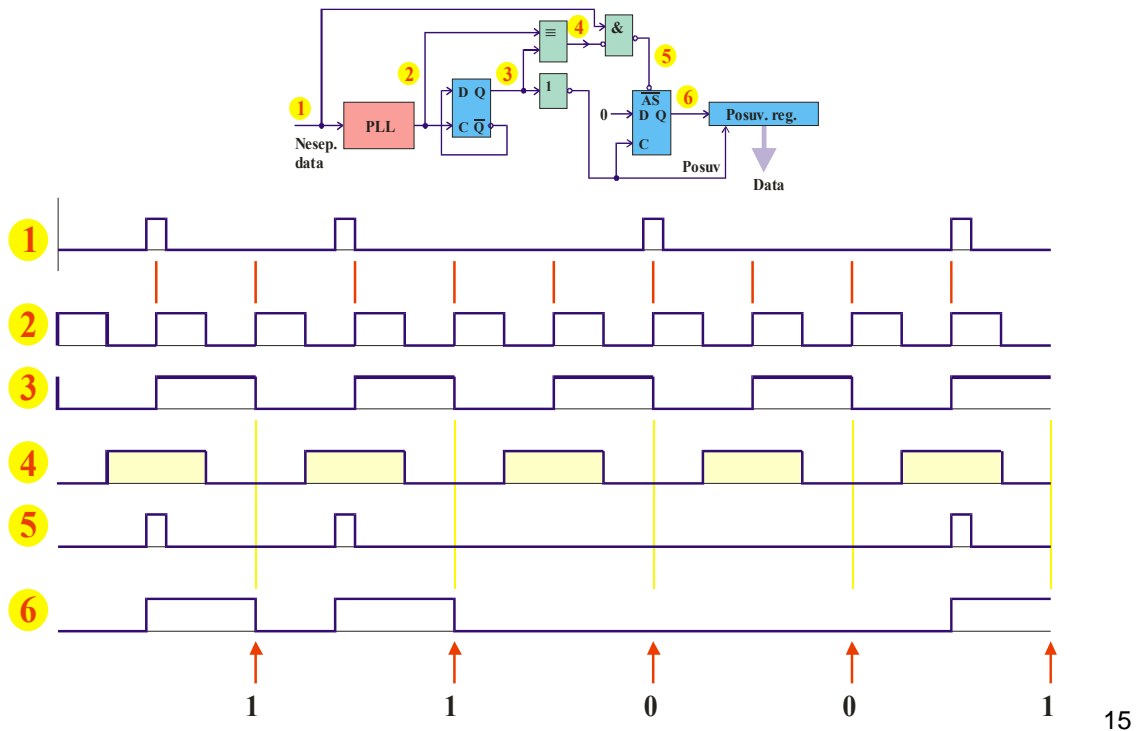
Příklad řešení dokonalejšího separátoru se synchronizovanou časovou základnou.

Separátor dat MFM (2)

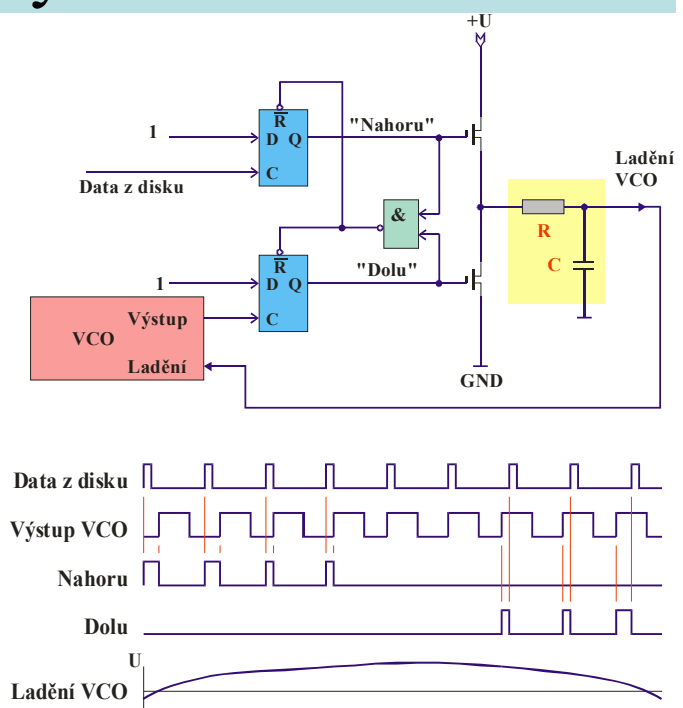
Separátor dat MFM (2)

15

Fázový závěs

- Fázový závěs (PLL – Phase Locked Loop)
  - Umožňuje synchronizaci hodin separátoru podle přicházejících dat.
  - Využívá napětím řízený oscilátor (VCO - Voltage Controlled Oscillator).
  - Synchronizace má vhodně nastavenou časovou konstantu – jednotlivá změna polohy některého pulsu posune fázi hodin jen nepatrně.
  - Není-li generátor hodin určitou dobu synchronizován, udržuje nastavenou frekvenci.

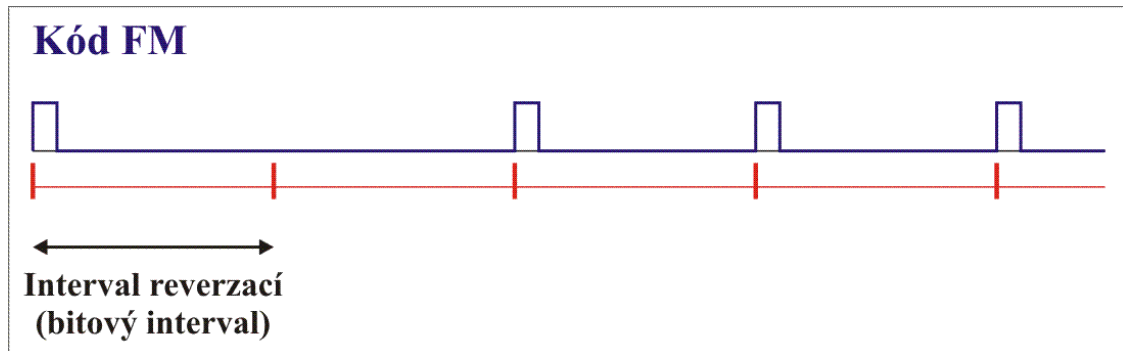

16

Vliv deformace signálu

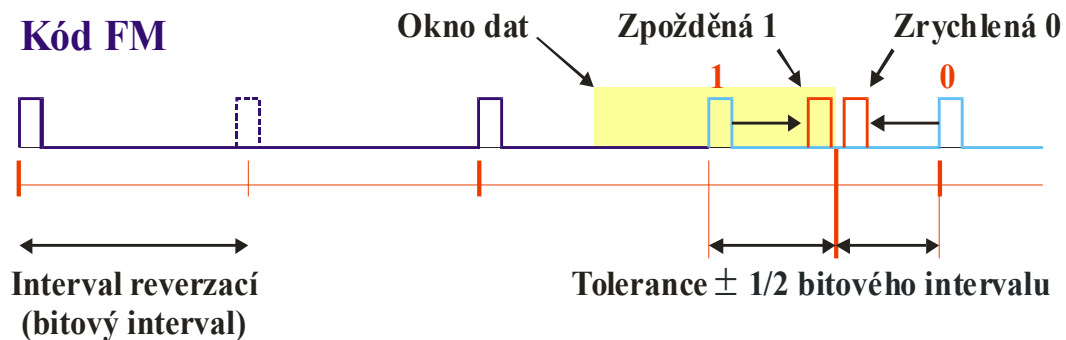
- Zkreslení a rušení signálu způsobují posun pulsů mimo ideální polohu.
- Fázový závěs udržuje frekvenci hodin na střední hodnotě vzhledem k frekvenci dat.

17

Datové okno separátoru (1)

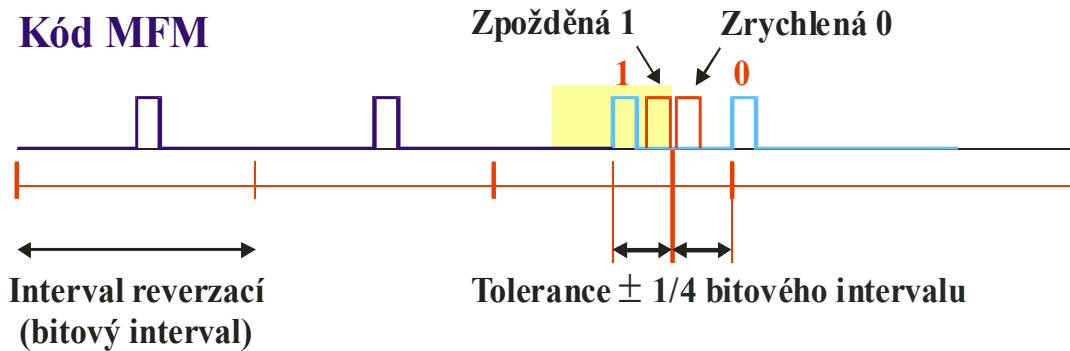
- Datové pulsy na výstupu špičkového detektoru nejsou (vlivem rušení, ...) přesně ve správné poloze.
- Separátor vytváří okno dat, které rozhoduje o interpretaci vstupujícího pulsu.
- Různé kódy umožňují různou šířku okna dat.

18

Datové okno separátoru (2)

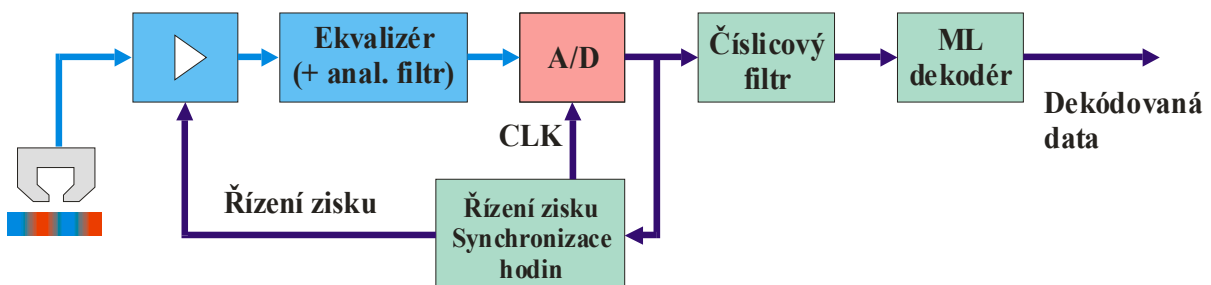
- Datové pulsy na výstupu špičkového detektoru nejsou (vlivem rušení, ...) přesně ve správné poloze.
- Separátor vytváří okno dat, které rozhoduje o interpretaci vstupujícího pulsu.
- Různé kódy umožňují různou šířku okna dat.

19

Kanál PRML

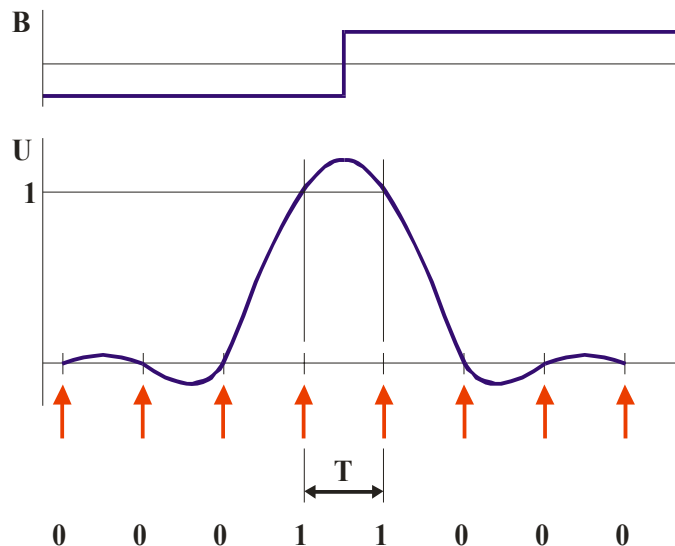
- Signál z disku se zesílí a synchronně vzorkuje a převádí na číslkové hodnoty.
- Další zpracování = číslicová filtrace a pravděpodobnostní vyhodnocení.

20

PRML - synchronní vzorkování

- Příklad: vzorkování signálu ze čtecí hlavy pro $T = \frac{1}{2} \text{PW50}$.

21

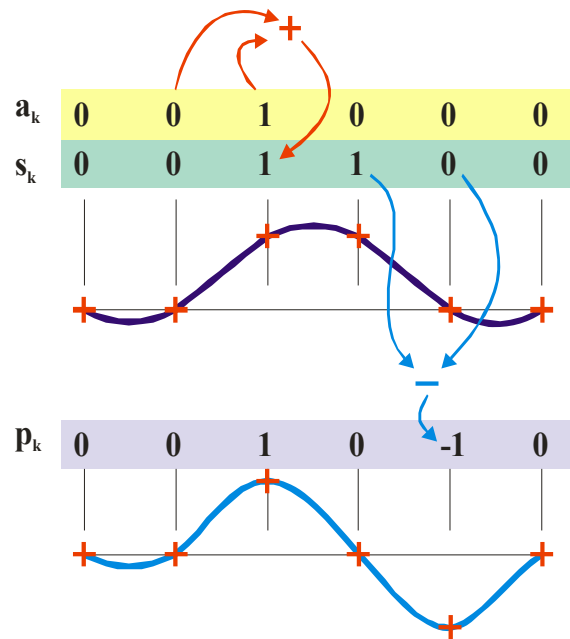
PRML - značení

- Zapisovaná data: a_k
- Magnetická indukce v médiu: s_k
- Signál ze čtecí hlavy: p_k
- Zpětně rekonstruovaná data: a'_k
- Operátor zpoždění: D
  - $a_k(D) = a_{k-1}$
  - $a_k(D^2) = a_{k-2}$,
  - $a_k(1 + D) = a_k + a_{k-1}$ atd.

22

Kanál PR4

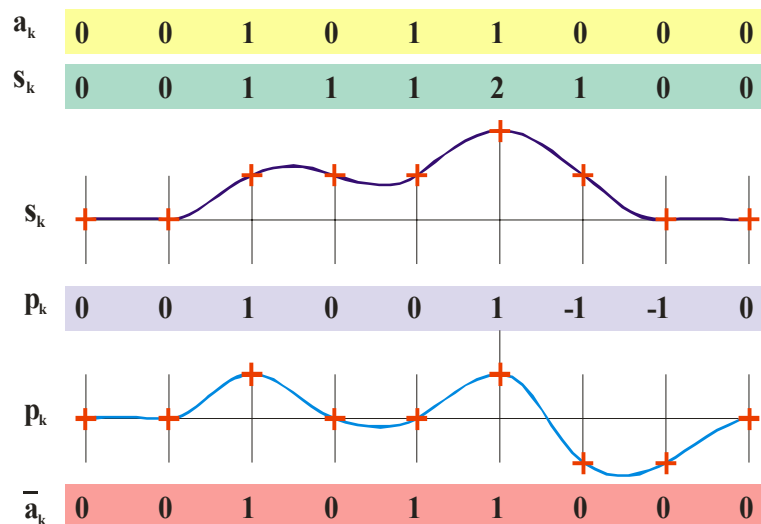
- Pro $T = \frac{1}{2} PW50$.
- Model záznamové cesty:
 $s_k = a_k(1+D)$.
- Model čtecího kanálu:
 $p_k = s_k(1-D)$.

23

Kanál PR4 – rekonstrukce dat

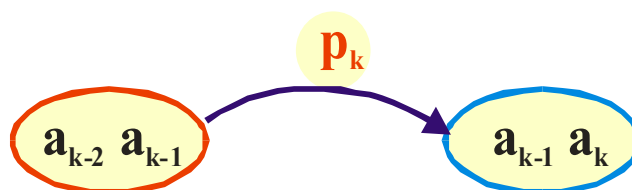
- Model celého kanálu PR4:
  - $s_k = a_k(1 + D)$, $p_k = s_k(1 - D) \Rightarrow p_k = a_k(1 + D)(1 - D) = a_k(1 - D^2)$
  - Při rekonstrukci dat:
 $p_k = a_k - a_{k-2} \Rightarrow a'_k = p_k + a'_{k-2}$

24

Dekodér pro PR4 (1)

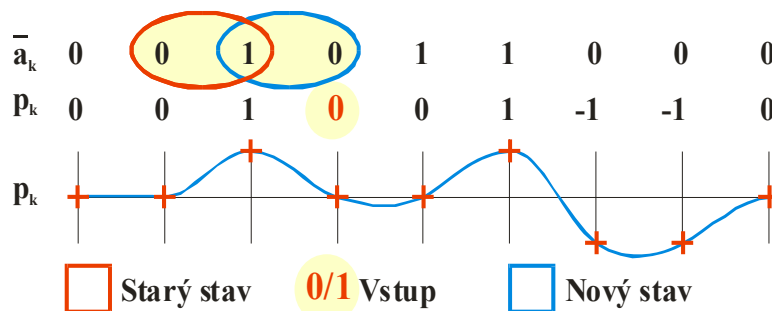
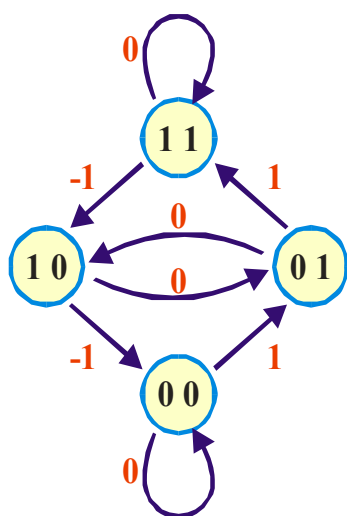
- K rekonstrukci a'_k se použije stavový automat.
- Stav je určen dvěma předchozími hodnotami a' , tj. a'_{k-1} a a'_{k-2} .
- Další stav závisí na hodnotě p_k na vstupu automatu.

25

Dekodér pro PR4 (2)

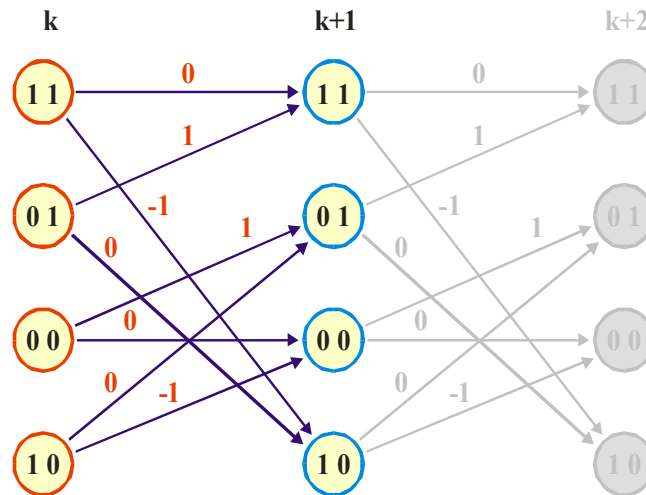
- Automat pro PR4 je popsán následujícím stavovým diagramem:

26

Dekodér pro PR4 (3)

- Zakreslení přechodů mezi stavy v čase:

Kanály EPR4 a E²PR4

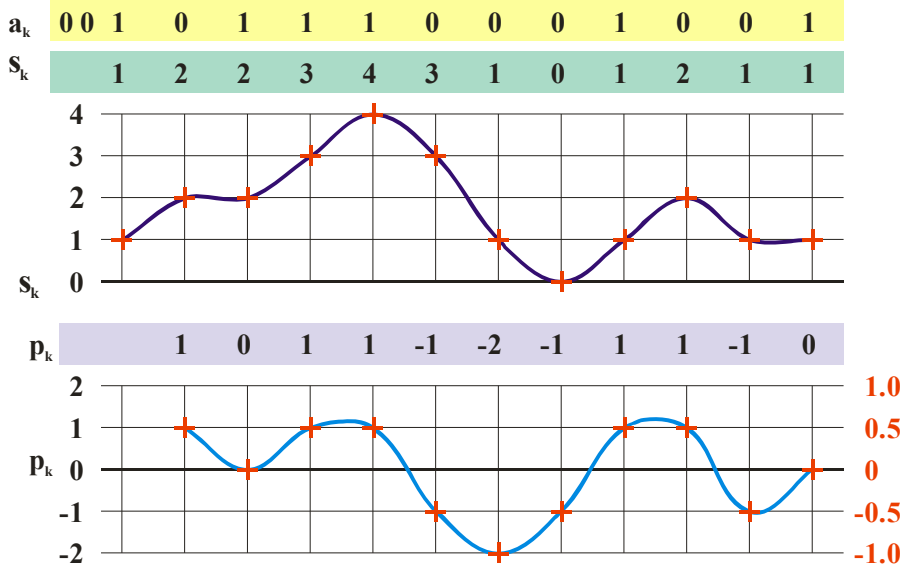
- Kanál EPR4: $T = 1/3 \text{ PW50}$.
  - $s_k = a_k(1 + D)^2, p_k = s_k(1 - D)$
- Kanál E²PR4: $T = 1/4 \text{ PW50}$.
  - $s_k = a_k(1 + D)^3, p_k = s_k(1 - D)$

n	Kanál	Polynom	Odezva p_k na ...00001111...
1	PR4	$(1 - D)(1 + D)$	0 1 1 0
2	EPR4	$(1 - D)(1 + D)^2$	0 1 2 1 0
3	E ² PR4	$(1 - D)(1 + D)^3$	0 1 3 3 1 0

Kanál EPR4

– $s_k = a_k (1 + 2D + D^2)$, $p_k = a_k (1 + D - D^2 - D^3)$

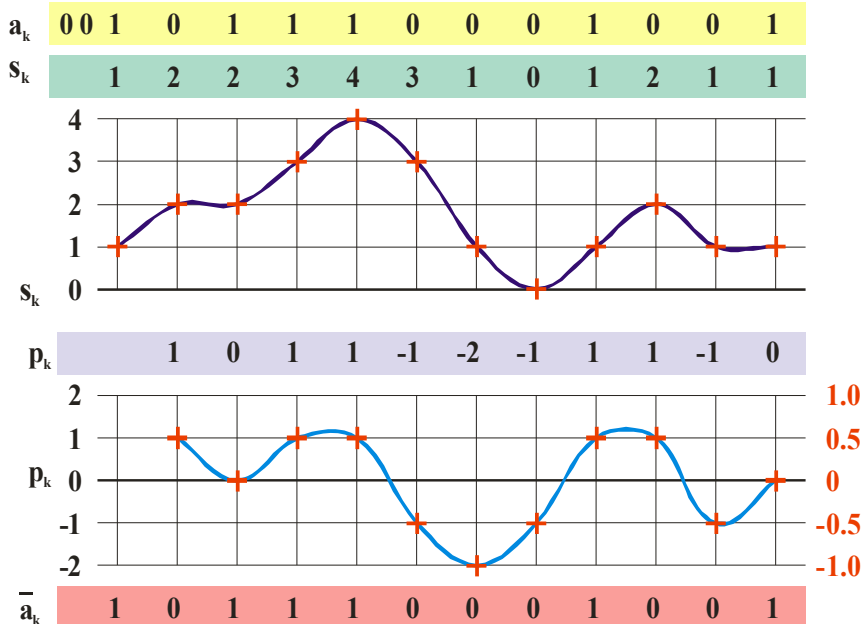
– $s_k = a_k + 2 a_{k-1} + a_{k-2}$, $p_k = a_k + a_{k-1} - a_{k-2} - a_{k-3}$

Kanál EPR4

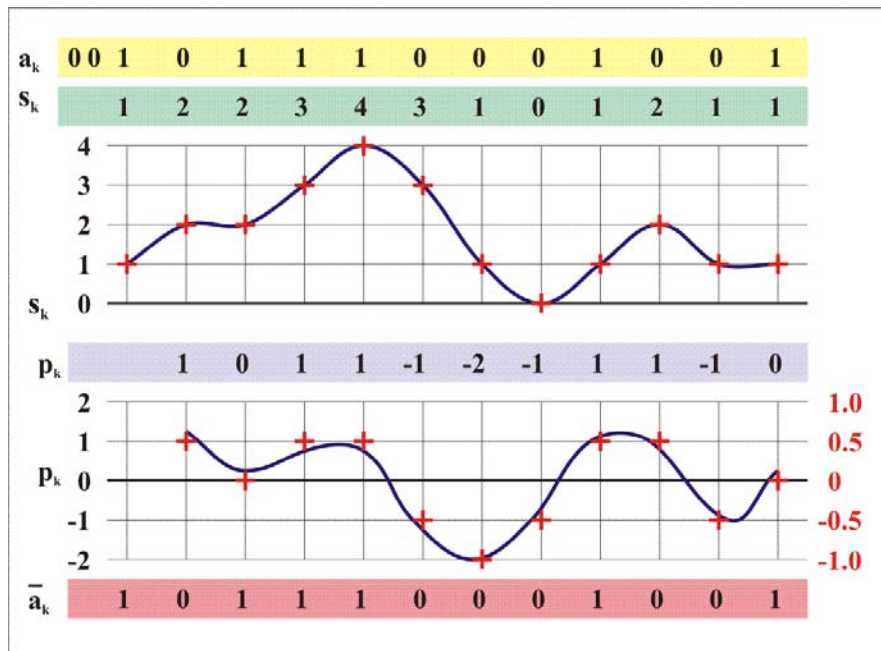
– $s_k = a_k + 2 a_{k-1} + a_{k-2}$, $p_k = a_k + a_{k-1} - a_{k-2} - a_{k-3}$

– $a'_k = p_k - a'_{k-1} + a'_{k-2} + a'_{k-3}$

Kanál EPR4

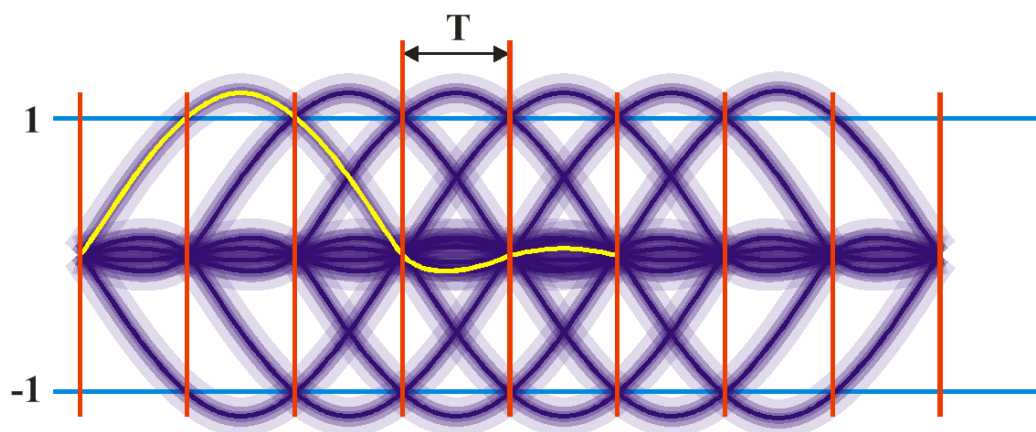
- $s_k = a_k + 2a_{k-1} + a_{k-2}$, $p_k = a_k + a_{k-1} - a_{k-2} - a_{k-3}$
- $a'_k = p_k - a'_{k-1} + a'_{k-2} + a'_{k-3}$

31

„Eye pattern“

- Signál z mg. hlavy zachycený paměťovým osciloskopem se synchronně běžící základnou.

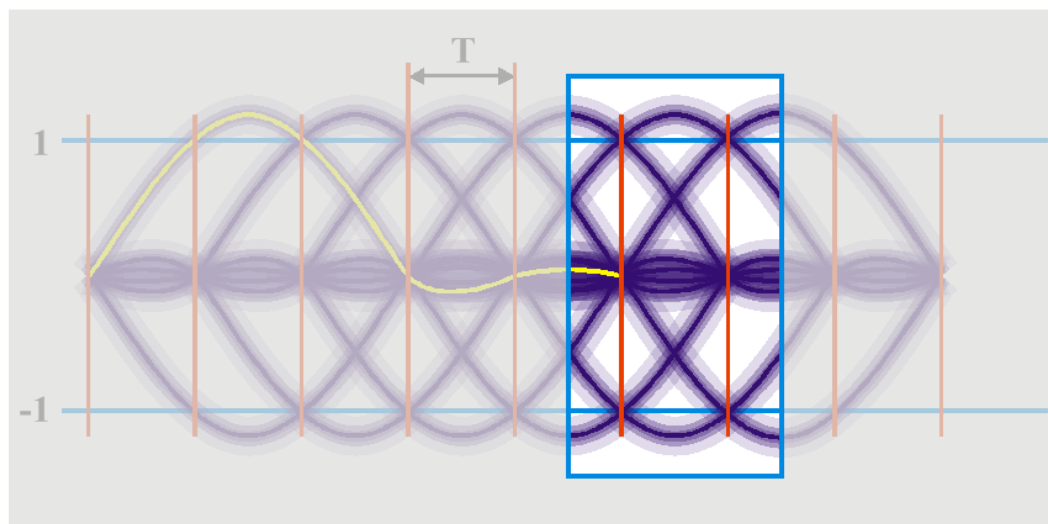

32

„Eye pattern“

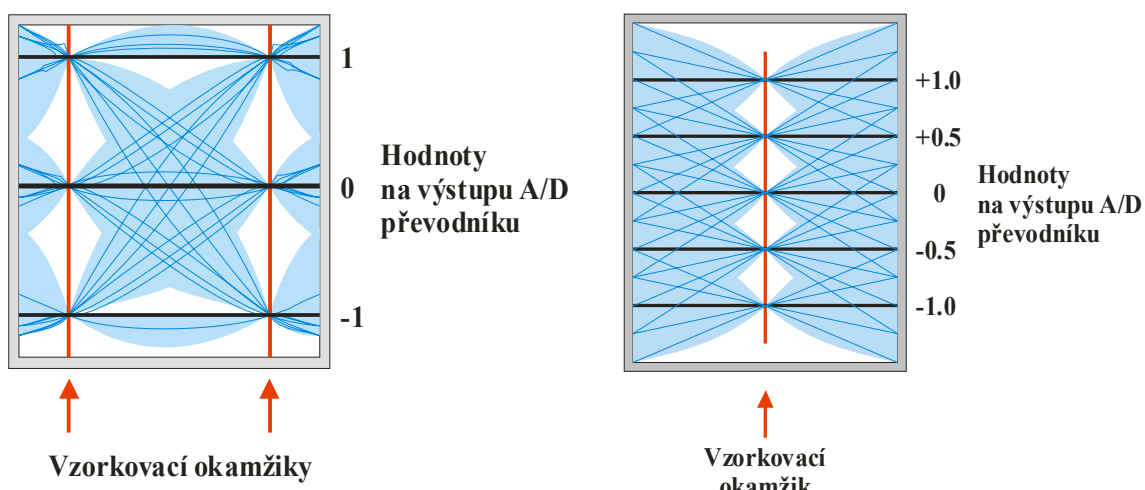
- Signál z mg. hlavy zachycený paměťovým osciloskopem se synchronně běžící základnou.

33

Ideální a skutečné hodnoty dat (1)

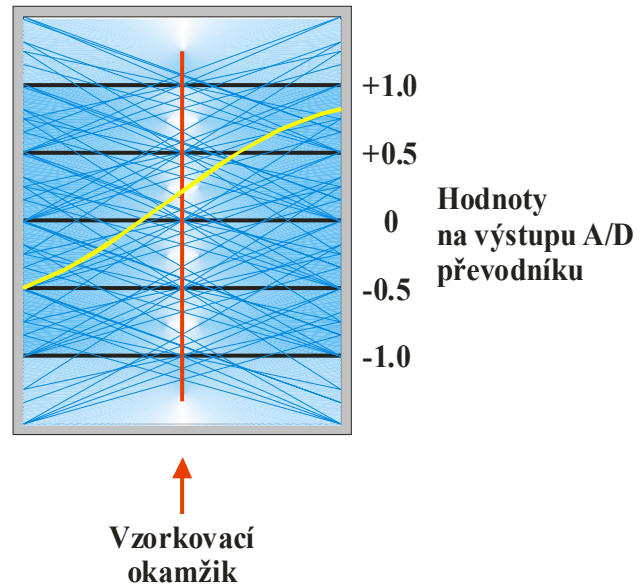
- Ideální případ: data (p_k) na výstupu A/D převodníku nabývají jen několika hodnot (viz model kanálu PR4 a EPR4).

34

Ideální a skutečné hodnoty dat (2)

- Skutečná situace: vlivem šumu nabývá p_k i jiné než ideální hodnoty.
- Řešení: při rekonstrukci a dekódování dat se používá pravděpodobnostní (ML) přístup.

35

ML dekodér pro PR4 (1)

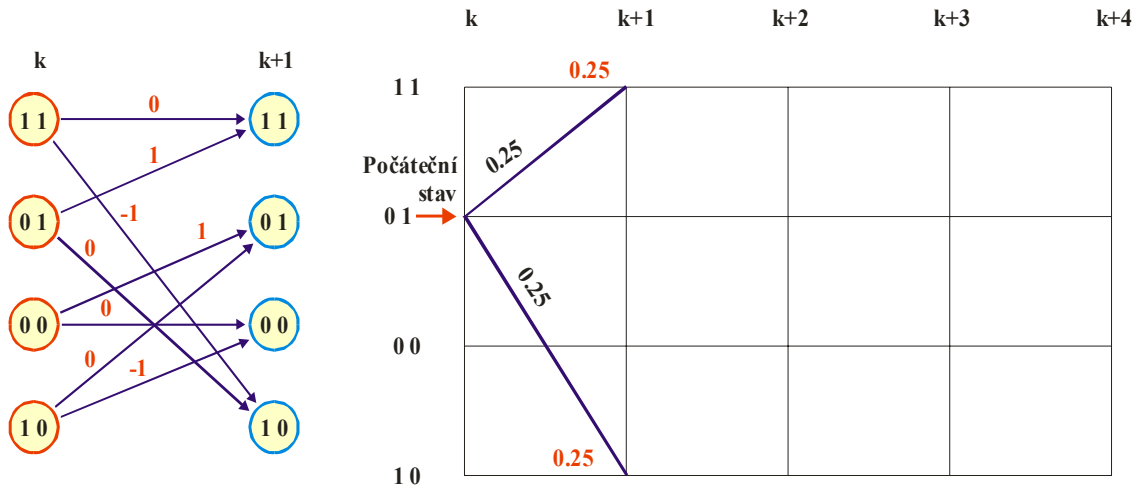
- Na vstupu automatu jsou naměřené hodnoty x_k v rozsahu $(-1; +1)$.
- Ke každé naměřené hodnotě x_k určíme vzdálenost od všech „teoretických“ hodnot p_k : $d = (x_k - p_k)^2$.
- Příklad naměřených x_k a vzdáleností pro PR4:

Index	k+1	k+2	k+3	k+4	k+5	k+6
x_k	0.5	-0.97	0.31	0.8	0.22	-0.85
p_k						
1	0.25	3.88	0.476	0.04	0.608	3.42
0	0.25	0.94	0.096	0.64	0.048	0.72
-1	2.25	0.001	1.71	3.27	1.49	0.023

36

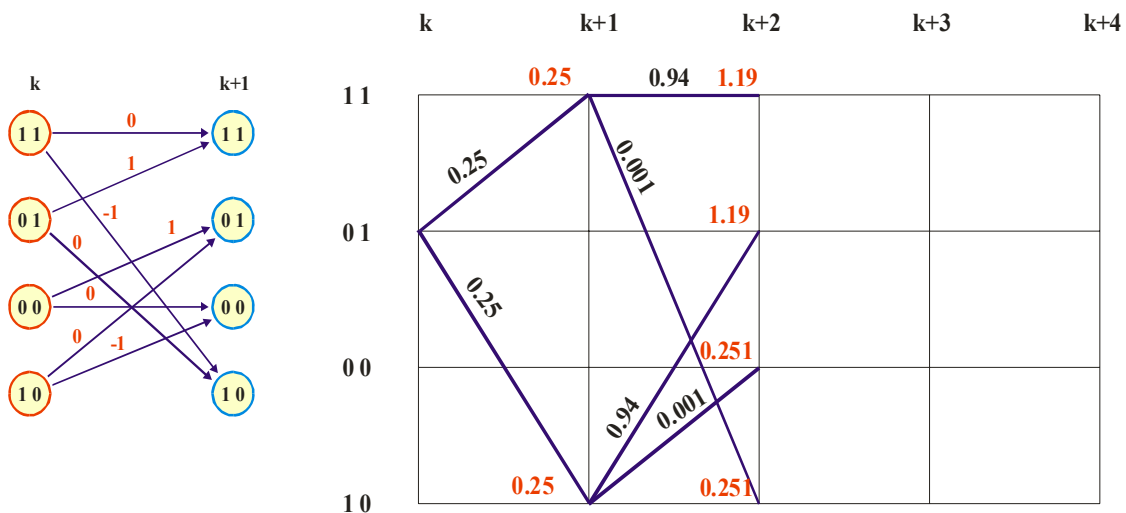
ML dekodér pro PR4 (2)

- Rozvíjí se všechny možné přechody mezi stavy.
- Pro každý dosažený stav se počítá kumulovaná vzdálenost jako součet vzdáleností **d** v cestě, kterou byl daný stav dosažen.

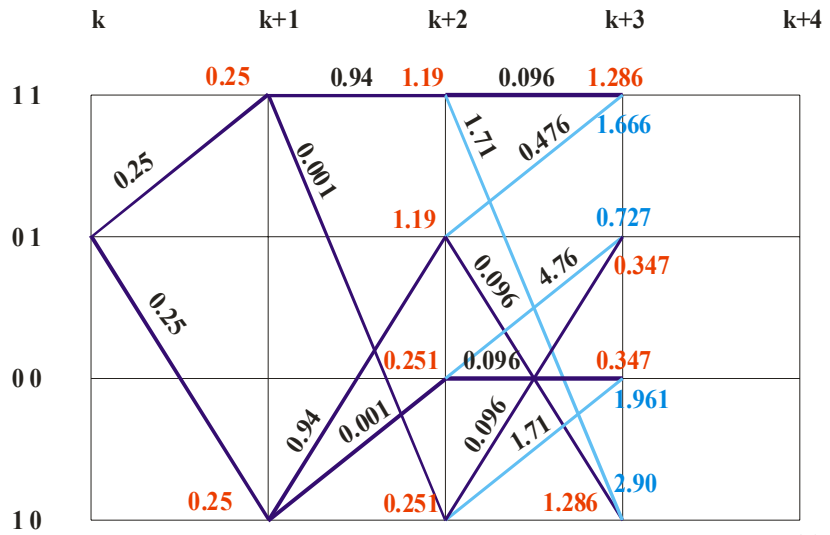
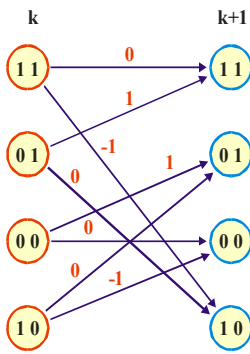
ML dekodér pro PR4 (3)

- Rozvíjí se všechny možné přechody mezi stavy.
- Pro každý dosažený stav se počítá kumulovaná vzdálenost jako součet vzdáleností **d** v cestě, kterou byl daný stav dosažen.

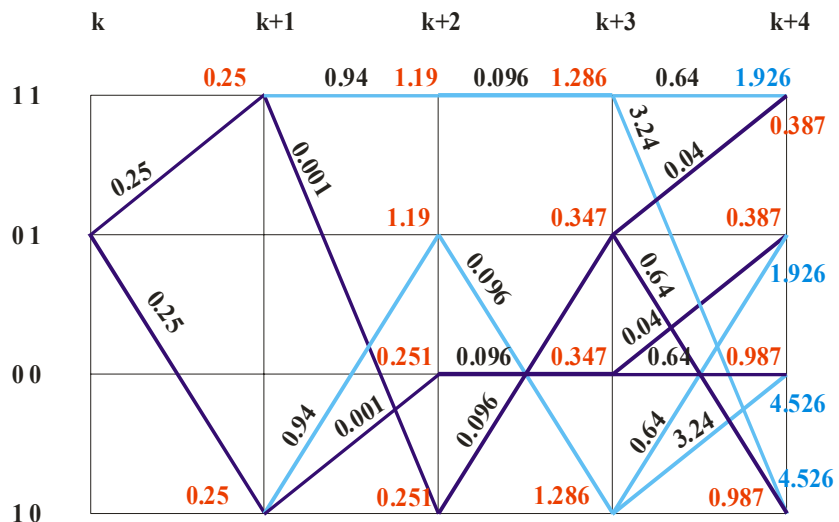
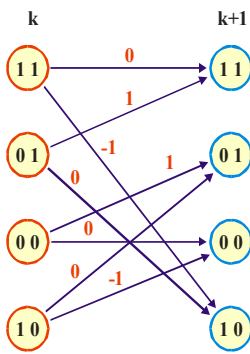
ML dekodér pro PR4 (4)

- Je-li některý stav dosažen dvěma cestami, rozvíjí se pouze cesta s menší kumulovanou vzdáleností.
- Cesta s větší kumulovanou vzdáleností se zpětně zruší.

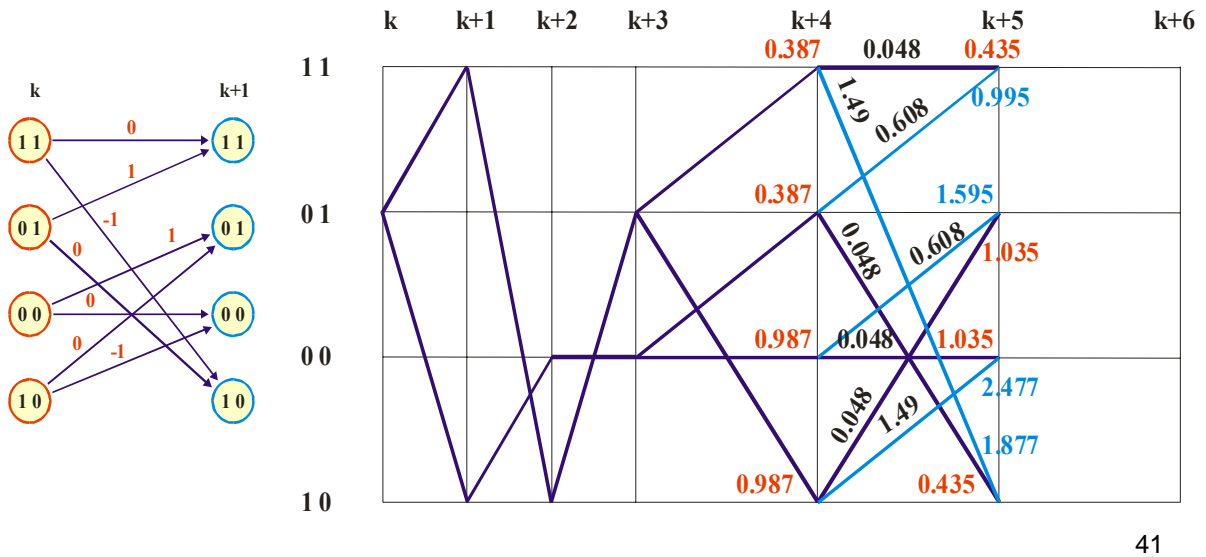
ML dekodér pro PR4 (5)

- Je-li některý stav dosažen dvěma cestami, rozvíjí se pouze cesta s menší kumulovanou vzdáleností.
- Cesta s větší kumulovanou vzdáleností se zpětně zruší.

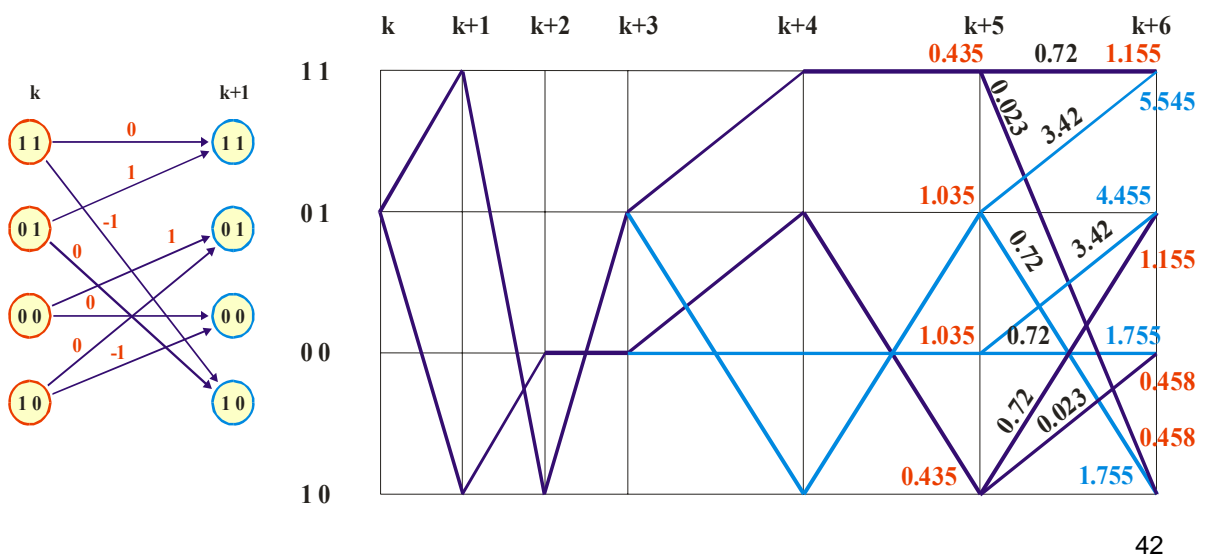
ML dekodér pro PR4 (6)

- Je-li některý stav dosažen dvěma cestami, rozvíjí se pouze cesta s menší kumulovanou vzdáleností.
- Cesta s větší kumulovanou vzdáleností se zpětně zruší.

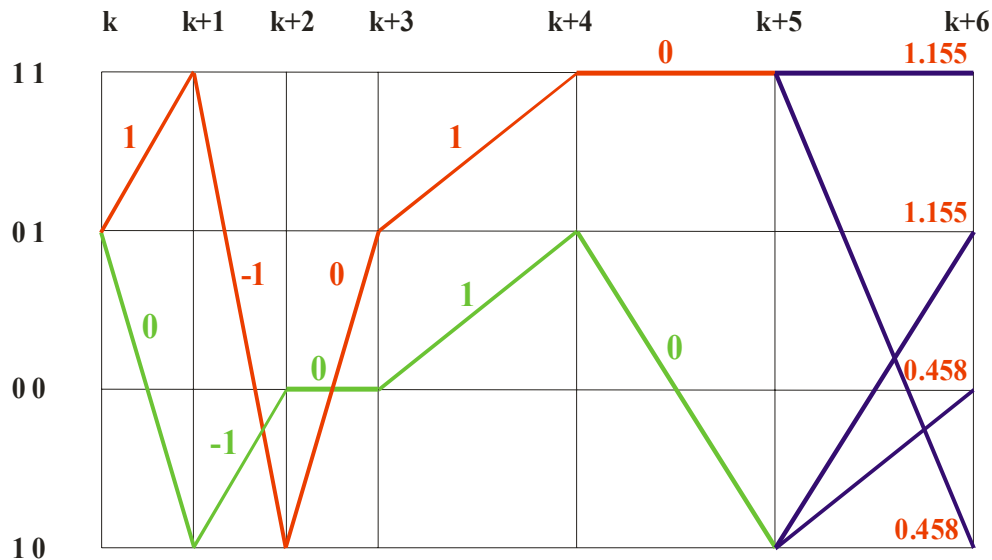
ML dekodér pro PR4 (7)

- Je-li některý stav dosažen dvěma cestami, rozvíjí se pouze cesta s menší kumulovanou vzdáleností.
- Cesta s větší kumulovanou vzdáleností se zpětně zruší.

ML dekodér pro PR4 (8)

- Postupně se většina cest zruší a získá se jediná cesta s nejmenší kumulovanou vzdáleností ($\Rightarrow$ s největší pravděpodobností).

43

Výhody PRML kanálu

- Kanál PR4 resp. E^n PR4 umožňuje záznam s několikanásobně větší hustotou proti klasickému špičkovému detektoru.
- ML vyhodnocování umožňuje interpretovat signál přečtený z disku jako nejpravděpodobnější datovou posloupnost.

Literatura:

1. Taratorin, A.: Characterization of Magnetic Recording Systems. Guzik Technical Enterprises, 1996.

44